

Indicadors econòmics de Menorca 2004: el sector primari*

Alfons Méndez Vidal
Economista i membre de l'IME

* Aquest article d'actualitat econòmica fou escrit per a l'OBSAM en la primavera de 2005

1. Sector primari

Les estadístiques d'afiliació a la Seguretat social ens mostren un panorama molt divers del sector primari (agricultura, ramaderia, pesca i activitats extractives). El subsector més important, l'agricultura, hauria tingut una evolució molt important tant en 2004 (creixement del 5,5%), com, especialment en 2003 (augment del 7,6%). Això no obstant, s'ha produït una acusada reducció dels ritmes de creixement, ja que cada trimestre s'ha comportat pitjor que l'anterior, des del darrer de 2003 (20,5%); així és significativa la moderació dels dos darrers trimestres de 2004, amb increments del 2,8% i 2,2%, respectivament. Aquest fenomen podria ser indicatiu d'una pèrdua continuada de dinamisme econòmic del sector.

Afiliació a la Seguretat social del sector primari. Taxes de variació interanuals

<i>Any</i>	<i>Període</i>	<i>Primari</i>	<i>Agricultura</i>	<i>Pesca</i>
2003	4rt. Trimestre	14,4%	20,5%	-6,1%
2004	1er. Trimestre	6,7%	10,6%	-7,6%
	2on. Trimestre	4,1%	6,9%	-5,2%
	3r. Trimestre	1,8%	2,8%	-2,0%
	4rt. Trimestre	1,9%	2,2%	0,3%
2003	Anual	2,6%	7,6%	-12,5%
2004	Anual	3,6%	5,5%	-3,8%

Font: Elaboració pròpia a partir de la Tresoreria de la S.S.

Per l'altre costat, l'afiliació al sector de la pesca ha disminuït un 3,8% en relació a 2003, frenant un poc el seu alt ritme negatiu de 2003 (-12,5%). De forma quasi inversa amb el que succeïa amb l'agricultura, el darrer trimestre de 2003 i els dos primers de 2004 han tingut elevades taxes negatives, que s'han corregit en el tercer (-2%), fins assolir un feble creixement en el darrer (0,3%). Per tant les perspectives de cara a 2005 són moderadament positives.

En conjunt, l'afiliació al sector primari creix un 3,6%, millorant els resultats de 2003, any en què havia augmentat un 2,6% en relació a 2002. Per trimestres hem de parlar d'un descens continuat fins a assolir una situació de feble creixement en els dos darrers (1,8 i 1,9%). Per tant, les incerteses del subsector agrícola és possible que, de cara al futur, llastrin l'evolució de l'afiliació d'aquest sector.

Això no obstant, és possible que les dades d'afiliació d'aquest sector no siguin totalment representatives del pols econòmic del mateix. Així, la facturació d'electricitat mostra una reducció important de la taxa de creixement de 2004 (8,8%) respecte de 2003 (18,4%).

D'altra banda, el consum de gasoli "B", d'ús agrari i pesquer duu dos anys d'increment sostinguts, ja que en 2003 s'incrementà un 10,7%, mentre que en 2004 es va disparar a un 32,8%.

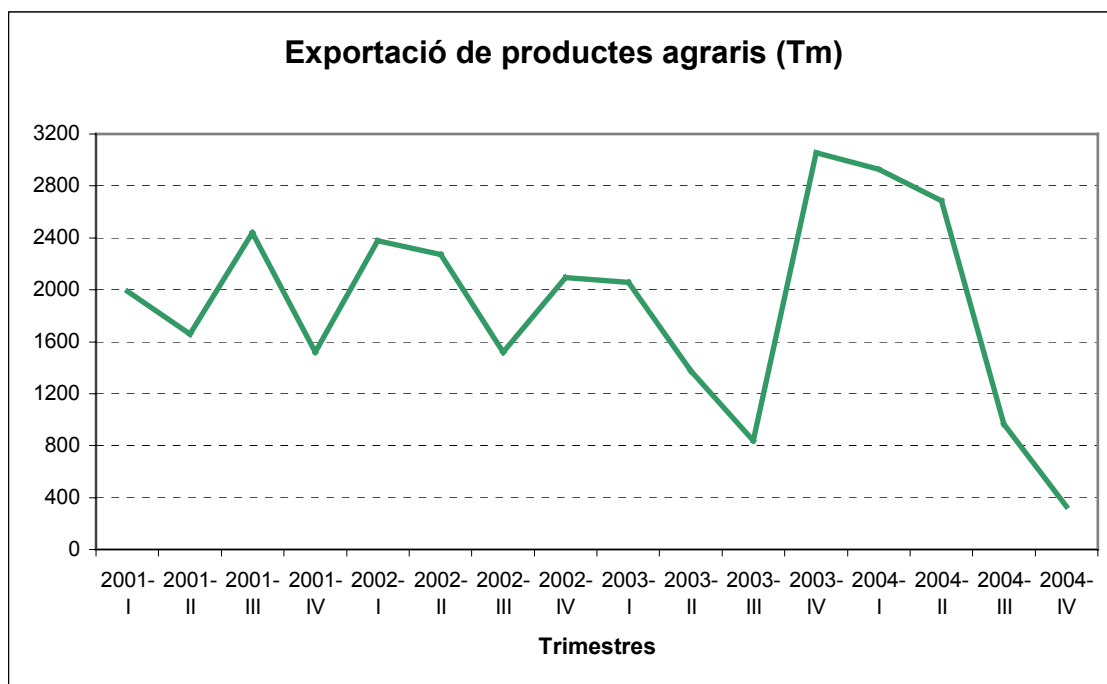
2. Producció agrària.

Disposam amb dues dades sobre producció agrària, la primera de les quals és la producció de formatge amb Denominació d'origen Mahón-Menorca. Aquesta ha experimentat un retrocés notable en 2004, en disminuir un 12,1% respecte al 2003; aquesta evolució contrasta amb l'experimentada l'any anterior, on es va produir un creixement de l'11% i deixa la producció total de 2004 a cotes inferiors a les de 2002. El producte que té una evolució més negativa és el formatge artesà, que presenta uns valors un 12,5% inferiors dels de 2001, mentre el formatge industrial, que reflecteix entregues de llet, es situa només un 6,1% per sota.

Formatge amb DO produït (Tm)						
	<i>Mahón</i>	<i>%. Variació</i>	<i>Ma. Artesà</i>	<i>%. Variació</i>	<i>Total</i>	<i>%. Variació</i>
2001	2.252,09		622,26		2.874,35	
2002	2.091,71	-7,1%	632,73	1,7%	2.724,44	-5,2%
2003	2.375,74	13,6%	647,07	2,3%	3.022,81	11,0%
2004	2.115,47	-11,0%	544,33	-15,9%	2.659,80	-12,0%

Font: CRDO Formatge Mahón-Menorca

Respecte a la producció de la resta de lactis (principalment per fondre) només podem comptar amb una aproximació indirecta a través de les exportacions de la rúbrica "Altres productes agraris" del Port de Maó, que, si bé aquí també inclouen una part de les extraccions de formatge amb Denominació d'origen i determinats productes carnis, la reduïda importància relativa d'aquests, permet de considerar-lo com un indicador vàlid d'aquells, si bé un poc endarrerit en el temps, ja que entre l'entrega del producte pel ramader fins a la seva sortida de l'illa en forma manufacturada passen alguns mesos. En tot cas, el gràfic següent es prou expressiu de l'evolució d'aquesta producció, que és la més important de Menorca.

Font: Autoritat Portuària de les Illes Balears.

Com es pot observar, si l'any 2002 havia presentat una tònica positiva (increment d'un 8,7%), els dos anys següents no han pogut mantenir aquesta tendència, i s'han tancat amb retrocessos de l'11,3% i el 5,7%, respectivament. Malgrat tot, els dos anys han estat considerablement diferents, ja que els tres primers trimestres de 2003 van presentar taxes negatives de cada cop majors, a partir del quart trimestre d'aquell any es va iniciar una milloria que no es va trencar fins al darrer trimestre de 2004, al qual cal imputar el comportament negatiu d'aquest any. Per tant, l'evolució futura estarà en en funció de si aquests valors corresponent a un moviment puntual o marquen l'inici d'un nou cicle decreixent.

Exportació de productes agraris (Tm)		
Any	Període	Taxa variació interanual
2002	1er. Trimestre	19,7%
	2on. Trimestre	36,7%
	3r. Trimestre	-37,7%
	4rt. Trimestre	38,0%
2003	1er. Trimestre	-13,5%
	2on. Trimestre	-39,4%
	3r. Trimestre	-44,9%
	4rt. Trimestre	45,9%
2004	1er. Trimestre	42,2%
	2on. Trimestre	95,3%
	3r. Trimestre	15,2%
	4rt. Trimestre	-89,2%
2002 Mitjana		8,7%
2003 Mitjana		-11,3%
2004 Mitjana		-5,7%

Font: Autoritat Portuària de Balears

3. Productes carnis

En contrast amb la producció lletera, el sacrifici dels escorxadors de l'illa presenta en 2004 una evolució favorable, amb un increment del 14,6% respecte a l'any anterior, el qual havia presentat un creixement molt moderat (1,7%). De totes maneres, cal observar que la rúbrica que aquests dos anys ha presentat una evolució més positiva és la de boví major, que és la que té un menor valor afegit. Si descomptàssim l'evolució d'aquesta el creixement de 2004 es reduiria al 6,2% i en 2003 es produiria un estancament (0,1%).

Sacrifici dels escorxadors de Menorca (Kg.)					
	2002	% Var. 03/02	2003	2004	% Var. 04/03
Vedells i estruç	814.829	-3,0%	790.046	863.027	9,2%
Altres bovins	419.627	8,0%	453.277	659.738	45,5%
Porcí major	415.719	9,4%	454.685	459.174	1,0%
Porcells	150.512	-4,4%	143.882	153.149	6,4%
Oví i cabrum	164.276	-1,5%	161.868	170.971	5,6%
Aus i conills *	111.082	-2,9%	107.814	114.074	5,8%
Total	2.076.045	1,7%	2.111.572	2.420.133	14,6%

* unitats

Font: Elaboració pròpia dels escorxadors municipals de Maó i Ciutadella

Deixant de banda el boví major, l'espècie amb una evolució més positiva en 2004 ha estat els vedells (creixement del 9,2%), mentre que en 2003 ho fou el porcí major (9,4%). Precisament, el major creixement acumulat entre els dos anys és el del porcí major (10,5%), seguit pels vedells (5,9%) i l'oví i caprí (4,1%).

Treball realitzat amb el suport de:

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS